

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 214/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen pienveneiden jätevesien tyhjennysmahdollisuuksien varmistamisesta satamissa Saaristomeren suojelemiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Saara-Sofia Sirén /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 214/2023 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä sen edistämiseksi, että pienveneiden käyttäjät saavat tyhjennettyä jätevetensä satamissa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pienveneiden jätevesien järjestelyä säännellään Merenkulun ympäristönsuojelulalla (1672/2009, MYSL), jonka 5 luvun 1 §:ssä kielletään käsittelemättömän käymäläjäteveden päästäminen aluksesta veteen Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella siten kuin kansainvälisissä velvoitteissa määrätään tai Euroopan unionin säädöksissä säädetään. Aluksella tarkoitetaan kaikkia vesikulkuneuvoja, myös huviveneitä. Jätteiden vastaanottojärjestelmistä satamissa säädetään MYSL 9 luvussa sekä merenkulun ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 76/2010 7 luvussa. MYSL:iin tehtiin alusjätedirektiivin edellyttämät muutokset vuonna 2021 (HE 71/2021 vp). Tässä yhteydessä muutettiin myös huvivenesatamia koskevia vastaanottojärjestelmien vaatimuksia. MYSL:n 9 luvun vastaanottolaitteita ja vastaanottojärjestelyjä huvivenesatamassa koskevia uusia vaatimuksia on sovellettu 1.1.2022 lähtien. Mainitun MYSL:n muutosesityksen ympäristönvaikutusten arvioinnissa on todettu, että vuonna 2017 tehdyn selvityksen mukaan 6-7 % veneilijöistä tyhjentää septitankin vesistöön vähintään joka toinen kerta. Esityksessä myös todetaan, että merenhoidon toimenpideohjelman toimenpiteillä on tarkoitus tehostaa aluksista peräisin olevien jätteiden vastaanottoa. Lisäksi todetaan, että on tarkoitus järjestää rahoitusta huvivenesatamien vastaanottolaitteinfrastruktuurin, etenkin käymäläjätevesien imutyhjennyslaitteistojen, hankinnan helpottamiseksi. Selvitys asiasta tehdään muutaman vuoden kuluttua säännösten voimaantulosta.

MYSL 9 luvun 1 §:n mukaan sataman pitäjän on huolehdittava siitä, että satamassa on riittävät vastaanottolaitteet, joihin voidaan ottaa vastaan kyseistä satamaa tavanomaisesti käyttävistä aluksista peräisin olevat jätteet. Sataman pitäjän on myös varmistettava, että satamassa olevat vas-

taanottolaitteet toimivat moitteettomasti, ja korjattava toimimattomat tai epäkunnossa olevat laitteet viivytyksettä. MYSL 9 luvun n 4 §:n mukaan huvivenesataman pitäjän on huolehdittava siitä, että huvivenesatamassa on riittävät erilliset vastaanottolaitteet vähintään käymäläjätevesille ja sekalaiselle yhdyskuntajätteelle. Huvivenesataman, jossa alukset ovat kiinnittyneinä pääsääntöisesti pidempään kuin kolme yötä, pitäjän on kuitenkin huolehdittava siitä, että huvivenesatamassa on riittävät erilliset vastaanottolaitteet ainakin öljypitoisille jätteille; käymäläjätevesille; sekalaiselle yhdyskuntajätteelle ja vaarallisille jätteille. Huvivenesataman pitäjä voi myös järjestää jätteiden vastaanoton sopimalla kohtuullisella etäisyydellä lähialueella olevan vastaanottolaitteen käyttöoikeudesta. Tällöin huvivenesatamassa on oltava sen käyttäjien helposti saatavilla tieto tällaisesta järjestelystä sekä kyseisen vastaanottolaitteiston sijainnista ja aukioloajoista. Huvivenesataman jätteiden vastaanottoa mitoitettaessa on myös otettava huomioon toisista huvivenesatamista tulevat käyttäjät. Lisäksi on huomattava, että merenkulun ympäristönsuojelulain 9 ja 10 lukujen säännösten lisäksi satamia koskevat jätelain (646/2011) yleiset vaatimukset, kuten 28 §:n mukainen yleinen jätehuollon järjestämisvelvoite sekä 76 §:n mukainen, nimenomaisesti satamia koskeva velvoite järjestää riittävä jätteen keräys roskaantumisen ehkäisemiseksi. Vastuu huvivenesataman vastaanottolaitteiden toiminnasta on siis sataman pitäjällä.

MYSL 10 luvun 1 §:n mukaan aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki alukselta peräisin olevat jätteet MARPOL-yleissopimukseen perustuvien purkumääräysten mukaisesti. Jos huvivenesatamassa ei ole vastaanottolaitetta, huviveneestä peräisin olevat jätteet tulee jättää vastaanottolaitteeseen, jonka käytöstä sataman pitäjä on sopinut. Veneilijän tulee olla selvillä velvollisuudestaan jättää käymäläjätevetensä satamien vastaanottolaitteisiin.

Sataman vastaanottolaitteiden järjestämisvelvollisuuden sekä jätteiden satamaan jättämisvelvollisuuden laiminlyömisestä on säädetty seuraamukset MYSL 13 luvun 3 §:ssä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo erityisesti huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa.

Kohdennetut toimenpiteet

Valtioneuvoston hyväksymässä Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa 2022-2027, on toimenpide, joka koskee venesatamien ja veneilyn jäte- ja jätevesihuollon kehittämistä. Toimenpide sisältää veneilijöille ja satamien pitäjille suunnatun ohjeistuksen/koulutusmateriaalin tuottamisen, joka kattaisi myös vastaanottolaitteistojen eli käymäläjätevesi- ja pilssivesikeräyslaitteistojen käytön sekä harmaiden vesien käsittelyn. Toimenpiteellä on tarkoitus edistää myös veneilijöille tarjolla olevan jätteiden vastaanottoinfran kehitystä, mukaan lukien jätevedet ja harmaat vedet (esim. tiskauspaikat vene- ja luonnonsatamiin).

Veneilijöille suunnattuun tiedotuskampanjaan, veneilyn ympäristövaikutusten vähentämiseksi, on haettu rahoitusta osana laajaa EU:n LIFE-ohjelman strategista ACWA LIFE-hanketta, jonka

aiehakemus hyväksyttiin marraskuussa 2023. Tieto hakemuksen hyväksymisestä saadaan vuoden 2024 aikana.

Ympäristöministeriö on myös myöntänyt Pidä Saaristo Siistinä ry:lle (PSS ry) vuosittain yleisavustusta saaristoalueiden jätehuoltoa edistävään toimintaan, johon myös pienveneiden septitankkien imutyhjennyslaitteiden ylläpitäminen kuuluu. PSS ry:llä on 30 kelluvaa septiasemaa, jotka tarjoavat veneilijöille mahdollisuuden tyhjentää jätevedet. Tämä täydentää venesatamissa olevaa imutyhjennyslaitteverkostoa.

Saaristomeren valuma-alueelle kohdentuvia toimia ollaan parhaillaan tarkentamassa ja tässä yhteydessä arvioidaan myös mahdollisuuksia edistää sitä, että pienveneilijöiden ympäristövaikutukset, mukaan lukien ravinnepäästöt, Saaristomerellä vähenevät.

Helsingissä 27.12.2023

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

VN/34336/2023-YM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: